

PROJEKTET NATIONELLA PROV I FRÄMMANDE SPRÅK

Nationellt prov i engelska, årskurs 6, läsåret 2022/2023

Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet, Projektet Nationella prov i främmande språk (NAFS)

1. Inledning

Denna rapport är en delredovisning inom ramen för en överenskommelse mellan Göteborgs universitet (Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, projektet Nationella prov i främmande språk/NAFS) och Skolverket att utveckla och konstruera nationella prov i engelska (Dnr 2.7.4-2022:1878). Syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis betygssättning. De nationella proven kan också bidra till att stärka skolornas kvalitetsarbete genom analyser av provresultaten i relation till rådande kriterier på skolnivå, huvudmannanivå och på nationell nivå.

Rapporten avser det nationella prov som gavs läsåret 2022/2023 för årskurs 6. Provet är obligatoriskt som stöd för betygssättning i grundskolan och utgår från kursplanens skrivningar. De olika delarna i provet, Delprov A: *Focus: Speaking*, Delprov B: *Focus: Reception (Reading/Listening)* och Delprov C: *Focus: Writing*, anknyter också till Europarådets ramverk för språkinläring och språkbedömning, *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning* med dess rubriceringar reception, interaktion och produktion.

Rapporten baseras på data från provprojektet NAFS insamling av provresultat, resultat från den lärarenkät som de lärare som genomfört provet ombetts besvara, samt data från elev- och lärarenkäter i samband med utprovningarna av de uppgifter som ingick i det nationella provet i engelska för årskurs 6 läsåret 2022/2023.

2. Konstruktionsprocessen för nationella prov i engelska

Projektet Nationella prov i främmande språk arbetar med utveckling av de nationella proven i engelska, samt övriga bedömningsstödjande material i engelska, tyska, franska och spanska, på uppdrag av Skolverket. Provmaterialen tas fram i nära samarbete med referensgrupper och bygger på ett antal grundläggande, forskningsbaserade principer. Arbetet bedrivs i enlighet med interna ramverk för prov och bedömningsstöd som följer Skolverkets systemramverk för nationella prov (2017) respektive motsvarande för betygsstödjande nationella bedömningsstöd (2020). På Skolverkets webb beskrivs detta enligt följande: ”Systemramverket syftar till att reglera verksamheten för Skolverket och de lärosäten som på Skolverkets uppdrag utvecklar nationella prov. Avsikten med ramverket är att säkerställa högsta möjliga kvalitet i de nationella proven, och högsta möjliga trovärdighet i användning och konsekvenser av resultat på nationella prov i förhållande till de syften som proven har.

Den primära målgruppen för ramverket är Skolverket och de lärosäten som på Skolverkets uppdrag konstruerar nationella prov.”

Projektets medarbetare har till övervägande del en bakgrund som erfarna och legitimerade lärare i det aktuella språket/språken och flera är också engagerade i skolutveckling, lärarutbildning, forskning, nationella projekt kring lärande, undervisning och bedömning, samt i omfattande internationella nätverk.

I processen som följer en uppgift från konstruktion till publicering i prov deltar en stor grupp personer som granskar, prövar och bedömer. Olika typer av referensgrupper medverkar under olika skeden, förnyas successivt och har en bred sammansättning av lärare på aktuella och intilliggande nivåer, inklusive personer med specialpedagogisk kompetens, lärarutbildare, personer med målspråket som förstaspråk samt forskare från skilda discipliner.

Varje uppgift granskas också av hundratals elever, som medverkar i mindre, preliminära utprövningar samt i den storskaliga utprövning som föregår alla skarpa prov. I den senare deltar cirka 400 elever per uppgift vid slumpvis valda skolor runt om i landet. I samband med utprövningar besvarar både eleverna och deras lärare enkäter om funktionalitet, som upplevd svårighetsgrad och nytta samt acceptans, avseende de utprövade uppgifterna. Dessa uppfattningar analyseras och beaktas vid provens sammansättning. Efter provets genomförande får samtliga lärare sedan besvara ytterligare en enkät och framföra åsikter om olika aspekter av provet.

Provets betygsgränser och bedömningsexempel tas fram i referensgrupper om ungefär femton aktiva lärare och provutvecklare. Dessa lämnar på basis av styrdokument och erfarenhet förslag på såväl poänggränser som nivårelaterade, autentiska elevtexter och parsamtal från de storskaliga utprövningarna. Förslagen diskuteras och analyseras vidare i relation till data från utprövningarna samt föreläggs slutligen Skolverket, som är den instans som fastställer såväl själva provet som dess poänggränser och kommenterade nivåexempel.

Utvecklingen av ett nationellt prov tar i regel cirka två år och utgår från analyser av styrdokument, relevant forskning samt beprövad erfarenhet inom området. Likaså finns ett antal kvalitetsparametrar med i utvecklingsarbetet, under hela processen från initial konstruktion till sammansättning av ett skarpt prov och analys av utfall. Dessa involverar främst följande:

- Innehåll, relevans och lämplighet i relation till läroplan, kursplan, forskning, aktuell målgrupp samt beprövad erfarenhet
- Svårighetsgrad (faktisk respektive upplevd) i relation till kursplanen, inklusive rådande kriterier
- Uppgifternas och provets mättekniska egenskaper, inklusive frågor om samstämmighet mellan bedömare
- Utprövande elevers och lärares synpunkter på uppgifterna
- Eventuella tematiska aspekter
- Aspekter av tid och tidsåtgång
- Genus-, ålders- och identitetsrelaterade aspekter
- Kultur- och livsstilsaspekter (såsom etniska, politiska, religiösa och sociala)
- Etiska och värdegrundsrelaterade aspekter
- Variation vad gäller innehåll och format
- Provdelaarnas inbördes relation, bl.a. vad gäller progression inom och mellan uppgifter
- Likheter och skillnader i relation till tidigare prov
- Reflektion av målspråksområdets bredd, såväl språkligt som kulturellt
- Signaleffekter / *Washback* för lärande och undervisning

De nationella proven i engelska är så kallade *proficiency tests*, vilket innebär att de avser pröva och indikera testtagarens allmänna språkfärdighet i ljuset av kursplanens långsiktiga mål och rådande kriterier, oavsett när, hur och var hen har tillägnat sig denna. Som redovisas mer ingående i det följande är de uppdelade i tre delprov, varav ett med två delar. De olika delproven har mycket likartad uppbyggnad mellan år, för att möjliggöra likvärdighet och stabilitet över tid.

Elevernas förmåga prövas i viss mån i integrerade former och svarsformaten har bred variation för att så många elever som möjligt ska få visa vad de kan på ett sätt som passar den egna profilen. Formaten varierar från aktiv språkanvändning av performanskaraktär (jfr. *performance-based assessment*), genom produktion och interaktion i tal och skrift i två delprov, till en blandning av *constructed response* (eleverna svarar genom att producera svar på engelska) eller *selected response* (eleverna väljer korrekt svarsalternativ, antingen bland ett antal svarsalternativ eller genom att matcha t.ex. en text med en rubrik). Balansen i delprovet som avser pröva reception brukar vara cirka 50 procent vardera av dessa båda övergripande svarsformat, för att eleverna ska få visa sina kunskaper på olika sätt.

Eftersom proven omfattas av sekretess, kan inga konkreta exempel eller kommentarer kring de olika delarna av årets prov ges i detta forum. För ytterligare information om prov och bedömning i språk hänvisas till projektets publikationssida samt de exempel på provuppgifter som ges på projektets webbplats (<https://www.gu.se/nationella-prov-frammande-sprak>). Utfallet av proven rapporteras av Skolverket och finns också beskrivet och diskuterat i diverse texter och presentationer av NAFS-projektets medarbetare; dessa texter nås via projektets publikationssida.

3. Provets sammansättning

Sammansättningen av provet har skett i enlighet med de kvalitetsparametrar och processer som finns beskrivna i föregående del av rapporten och som beaktas från initial konstruktion, miniutprovningar och storskaliga utprovningar till sammansättning av ett skarpt prov.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Årets delprov i muntlig produktion och interaktion gav eleverna tillfälle att samtala kring vardagliga ämnen med ett övergripande tema och bestod, liksom tidigare år, av tre delar. Provet inleddes med en *warm-up*, där eleverna fick berätta för varandra utifrån tre aspekter av elevnära ämnen. I nästa del gavs eleverna möjlighet att tycka till kring givna ämnen. Denna del fokuserade främst förmågan till muntlig produktion. Den sista delen syftade till att ge möjlighet till interaktion, genom att eleverna uttryckte sina åsikter utifrån några olika elevnära ämnen och samtalade kring dessa. På så vis fick eleverna visa sin förmåga i både muntlig produktion och interaktion.

Till stöd för lärarnas bedömning av elevprestationerna gavs tre kommenterade, autentiska elevsamtal, så kallade *benchmarks*, på olika nivåer. Dessa tas fram vid storskaliga utprovningar och väljs ut i referensgrupper, som tidigare nämnts.

¹ Avsnittet om konstruktionsprocessen är skrivet av Gudrun Erickson, IPS/NAFS, 2016

Delprov B: reception

Delprov B 1: läsförståelse

Läsförståelsedelen i årets prov bestod av fyra uppgifter som på olika sätt gav eleverna möjlighet att visa sin förmåga att läsa och förstå engelska texter av skilda slag. Delprovet inleddes med ett antal korta dialoger, där den fjärde avslutande frasen saknades. Uppgiften prövar innehållslig förståelse genom att det alternativ som passar bäst som avslutning ska väljas.

Inspiration till textunderlagen i den andra uppgiften var hämtat från ett autentiskt material med nyheter för barn och unga. Utifrån ett antal korta beskrivningar skulle eleverna para ihop respektive beskrivning med den nyhet som beskrevs (*matching*). Uppgiften var en återanvändning från ett tidigare prov.

Den tredje uppgiften innehöll några korta dialoger där ett ord saknades. Eleverna svarade genom att producera svaret på engelska. Utöver förståelse prövas förråd av ord och fraser, samt formell säkerhet. För att få poäng krävdes att de ifyllda orden skulle vara grammatiskt riktiga och för eventuella stavfel gjordes ett samlat avdrag (max 2 poäng). Dialogerna innehöll vardagligt språk med inslag av fasta språkliga uttryck.

Den fjärde uppgiften var en längre, sammanhängande berättande text, som var uppdelad i tre delar. Här var frågorna av blandat format med både flervalsfrågor och öppna frågor där eleverna formulerade egna svar. Denna typ av läsförståelse avser att pröva elevernas förmåga att läsa för att förstå detaljer (*reading the lines*) men också förmågan att förstå helhet och sammanhang på ett djupare plan (*reading between the lines*).

Delprov B 2: hörförståelse

Hörförståelsedelen i årets prov bestod av tre uppgifter som på varierande sätt prövade elevernas förmåga att lyssna och förstå olika typer av talad engelska. Delprovet inleddes med tio korta autentiska, men bearbetade, nyheter som eleverna fick höra en gång. Inför uppspelningen fick eleverna en fråga och de ombads att lyssna och förstå både helhet och sammanhang i nyheterna, för att sedan välja rätt alternativ utifrån 12 möjliga (*matching*).

I den andra uppgiften lyssnade eleverna på en längre berättelse, delvis baserad på autentiskt material. Berättelsen var uppdelad i kortare avsnitt och inför varje avsnitt gavs eleverna möjlighet att läsa igenom frågorna, som antingen besvarades med egna ord eller genom att välja ett av fyra svarsalternativ. Avslutningsvis fick eleverna höra hela berättelsen en gång till utan inlagda pauser.

Den tredje uppgiften bestod av tre korta notiser som spelades upp en gång. Även här skulle eleverna lyssna och förstå helhet och sammanhang för att kunna välja rätt alternativ, av fyra möjliga.

Vid bedömning av uppgifter med öppna svar i både läs- och hörförståelse, där elever själva ska formulera sig på engelska, ligger fokus på elevernas förmåga att uppfatta det som efterfrågas. Det är inte stavning eller språklig form som fokuseras här.

Sammanfattningsvis kan noteras att balansen mellan *constructed* och *selected response* totalt i delprov B liknade tidigare år med ungefär hälften av poängen fördelade på respektive svarsformat. Avseende tematiska aspekter och målspråksområdets bredd, såväl språkligt som kulturellt, hade delprovet variation i innehåll med representation från såväl Storbritannien, Canada samt USA.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

I delprov C var uppgiften att skriva en text om ett ämne av elevnära karaktär till en given mottagare och i ett givet sammanhang. Det övergripande syftet var att ge eleverna möjlighet att visa förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i skrift, enligt långsiktiga mål för skriftlig produktion och interaktion. Som stöd och inspiration för skrivandet innehöll uppgiften en instruktion samt stödord. Dessutom fanns ett antal stödfrågor, som avsåg inbjuda till att uttrycka, utveckla och förklara ett innehåll och som innebar en viss innehållslig valmöjlighet inom givna ramar. Stödfrågorna kan också ses som en hjälp för elever att organisera sitt skrivande.

Till stöd för lärarnas bedömning av elevprestationerna gavs tio kommenterade, autentiska elevtexter, så kallade *benchmarks*, på olika nivåer. Underlaget tas fram vid storskaliga utprovningar och elevtexterna väljs ut i referensgrupper i samarbete med bland andra aktiva lärare, som tidigare beskrivits.

Ett aggregerat provbetyg

Provbetyget sammanfattar de kunskaper som eleven har visat vid provtillfället och ska särskilt beaktas vid betygssättningen. Det sammantagna provbetyget är i viss mån kompensatoriskt och tas fram genom en sammanvägningsmodell av resultaten på samtliga delprov, vilken ger de olika delproven samma vikt. Samtliga delprov bedöms mot den sexgradiga skalan.

4. Insamling

Efter genomförandet av det nationella provet i engelska för årskurs 6 görs två insamlingar på landets skolor. Den ena insamlingen gäller rapportering av provresultat för samtliga elever som genomfört provet. Insamlingen görs av Statistiska Centralbyrån (SCB). Uppgifterna lämnas in till SCB från huvudmännen eller direkt från skolenheterna.

Den andra insamlingen gäller ett urval av elevprestationer och resultat på uppgiftsnivå, samt en lärarenkät om provets genomförande. Denna insamling görs av projektet NAFS, vid Göteborgs universitet. Uppgifterna lämnas dels in digitalt, dels genom att ansvariga lärare skickar in hela elevprestationer. Provinstitutionen har efter årets prov fått in nästan 1000 resultatprofiler på delprovsnivå och nästan 400 hela provhäften för elever födda vissa datum, vilket medger kvalitativa och kvantitativa analyser av enskilda elevsvar och elevprestationer.

Provresultat med kommentarer

För det nationella provet i engelska för årskurs 6 läsåret 2022/2023 har ett sammanvägt provbetyg skickats in till NAFS för nästan 1000 elever. I Tabell 1 nedan redovisas andelen elever som nått de olika betygsstegen och i Tabell 2 betygsfördelningen på de olika delproven. Resultaten baseras på Nafs insamling enligt ovan. För att få ett provbetyg måste alla delprov vara genomförda. 95 procent av eleverna har uppnått provbetyg E-A, vilket ligger i linje med 2021/2022 års prov.

Tabell 1 – Provbetyg engelska årskurs 6. Antal elever med probbetyg totalt och uppdelat på flickor och pojkar samt fördelat på betygssteg F-A

Antal elever med probbetyg		Betygsfördelning (%)					
		F	E	D	C	B	A
Totalt	899	4,3	9,5	11,5	21,2	28,3	25,3
Flickor	450	3,8	11,6	10,2	20,4	26,4	27,6
Pojkar	449	4,9	7,3	12,7	22,0	30,1	22,9

Tabell 2 – Delprovresultat engelska årskurs 6. Resultatfördelning på delprovsnivå

Resultatfördelning (%)						
Delprov	F	E	D	C	B	A
A	4,8	12,9	11,9	20,7	20,1	29,6
B	5,8	10,4	6,9	22,0	26,9	28,1
C	8,1	13,6	15,2	21,7	18,9	22,5

I tabellerna ovan kan man sammantaget utläsa att många elevers resultat visar på goda kunskaper i engelska i förhållande till gällande kriterier för årskurs 6, då nästan tre fjärdedelar av eleverna uppnått probbetyget C-A. I delprov A (muntlig produktion och interaktion) har 95 procent uppnått probbetyget E-A. I delprov C (skriftlig produktion och interaktion) är motsvarande siffra 92 procent, samt 94 procent i delprov B (läsa och lyssna). Vid en jämförelse mellan de tre delproven kan det konstateras att flest elever (55 procent) uppnår de högsta resultaten, A respektive B, på delprov B.

Analysen av resultat baserade på NAFS insamling av provhäften från läsåret 2022/2023 visar att uppgifterna i delprov B överlag har fungerat väl och i enlighet med resultat från utprovningar. Som tidigare nämnts hade flest elever resultatet A respektive B i delprov B. Däremot var det strax över 8 procent av eleverna som fick delprovresultatet F i delprov C.

En uppgift, den andra läsförståelseuppgiften, har ingått i ett tidigare prov, läsåret 2018/2019. I år är elevernas resultat på den uppgiften högre jämfört med när den användes första gången. Vid en jämförelse med resultat från tidigare år syns en viss ökning i både delprov A och delprov B, medan resultaten för delprov C är oförändrade. Sammantaget visar resultaten att elever i årskurs 6 har goda kunskaper i engelska, i relation till gällande kriterier.

Enkätresultat med kommentarer

Alla uppgifter som ingår i ett nationellt prov i engelska granskas och kommenteras i olika led innan de används i prov. Dels får elever och lärare möjlighet att ge sina åsikter om olika uppgifter i samband med mindre utprovningar under konstruktionsprocessen, dels besvarar både elever och lärare enkäter om uppgifterna i samband med den storskaliga utprovning som alla provuppgifter som ingår i ett nationellt prov i engelska genomgår. Dessutom granskas uppgifterna innehållsmässigt och språkligt i de referensgrupper som tar del av materialet på vägen fram till det färdiga provet. Synpunkter på materialet tas till vara i processens olika steg.

Elevenkäter från utprövningar

I den storskaliga utprövningen av uppgifter avseende läs- och hörförståelse samt skriftlig produktion och interaktion ombeds eleverna besvara en enkät som handlar om provets funktionalitet så som upplevd svårighetsgrad, nytta samt acceptans. Eleverna besvarar enkäten genom att markera sina svar på en femgradig Likert-skala. Den muntliga uppgiften prövas ut i mindre omfattning och eleverna ges här en annan typ av enkät. I den får de möjlighet att uttala sig om svårighetsgraden i de tre olika delarna av uppgiften (*warm-up, Part 1* och *Part 2*), samt delge vad de tycker om instruktionerna. Eleverna ges också möjlighet att kommentera uppgifterna med egna ord på engelska eller svenska. Dessa elevenkäter, ofta refererade till som *test-taker feedback*, används dels som underlag för provutveckling, dels som underlag vid urval av uppgifter och sammansättning av hela prov.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Uppgiften togs väl emot av eleverna. Med undantag av någon elev, tyckte alla att samtalsförslagen i *warm-up* var lätta eller ganska lätta att prata om och nästan alla ansåg att denna del var rolig eller ganska rolig. Allra bäst tyckte eleverna om *Part 1*, där de flesta markerade att ämnena var roliga att samtala om och denna del ansågs även lättast att tala om. Även *Warm-Up* fick övervägande positiva omdömen liksom *Part 2*. Även om ett antal elever ansåg att det var svårt att tala om ämnena så upplevdes de sällan som tråkiga.

Delprov B: reception

Uppgifterna har tagits emot väl av eleverna. Många valde de tre mest positiva alternativen på Likert-skalan för de olika läsförståelseuppgifterna angående hur bra uppgiften var och hur väl de presterade. Eleverna tyckte att de två första läsförståelseuppgifterna var bäst och upplevde dem också som både lättast och roligast. Utprövningssiffrorna visade att den första delen var enklast, med del tre som näst lättast.

Generellt upplever eleverna hörförståelse som svårare än läsförståelse, vilket syns i *test-taker feedback*. Utprövningsdata visar att eleverna tyckte något bättre om de båda korta hörförståelserna som de endast fick lyssna på en gång. De ansåg att de var lättare, att de var en bra provuppgift och upplevde att de klarade dem bra.

Resultatinsamlingen efter provet visar att den första uppgiften i delprov B 1, läsförståelse, precis som utprövningarna indikerat, var den lättaste uppgiften. Resultaten på hörförståelseuppgifterna i delprov B 2 visar att eleverna klarade den sista uppgiften bäst, precis som utprövningarna visade. Variationen i svårighetsgrad inom uppgifterna är genomgående god. Varje uppgift inleds med någon eller några enklare frågor för att därefter bli svårare. Detta är önskvärt för elevernas motivation.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

Uppgiften togs emot mycket väl av eleverna i utprövningen. De flesta tyckte att uppgiften var rolig och att det var ett bra prov. Så här uttryckte sig några av eleverna:

I think it was good because you need to have imagination. It's difficult of course because other wise it wouldn't be good

Det var ganska svårt att komma på saker man kunde skriva, fast det var bra att ni hade skrivit hjälpord till att börja med.

Detta skulle jag kunna göra igen utan suck och stön! 😊 Eller de beror på vilket humör jag är på men ska göra mitt bästa nästa gång och tro på mig själv för jag kan om jag vill.

Lärarröster från utprovningar och arbete i referensgrupper

Lärare ombeds i den storskaliga utprovningen att besvara en enkät med ett antal frågor om uppgifterna, bland annat om uppgiftens svårighetsgrad för den egna elevgruppen samt i relation till kursplanen. Lärarna får också möjlighet att ge en allmän uppfattning om uppgiften. Samtliga uppgifter som ingår i det nationella provet läsåret 2022/2023 togs emot positivt vid respektive utprovningstillfälle och en majoritet av lärarna ansåg att uppgifternas svårighetsgrad var lagom i relation till kursplanen i engelska för årskurs 6.

Lärarenkät efter provets genomförande

Efter provets genomförande inkom endast 357 lärarenkäter. Eftersom urvalet är självselekerat bör resultaten tolkas med försiktighet. Nedan följer en sammanfattning av resultat inhämtade från dessa lärarenkäter. Samtliga frågor med bundet format i lärarenkäten för engelska årskurs 6 läsåret 2022/2023 finns sammanställda på projektets webbplats.

I lärarenkäten finns ett antal frågor om provet som helhet och sådana som gäller för de olika delproven var för sig. Utöver dessa får lärarna i enkäten även möjlighet att fritt kommentera och lämna synpunkter i öppna kommentarsfält. Nedanstående två diagram beskriver hur provet som helhet har tagits emot av de 357 lärare som har besvarat enkäten. Lärarna ombads svara på i vilken utsträckning följande två påståenden angående provet som helhet överensstämde med deras uppfattning.

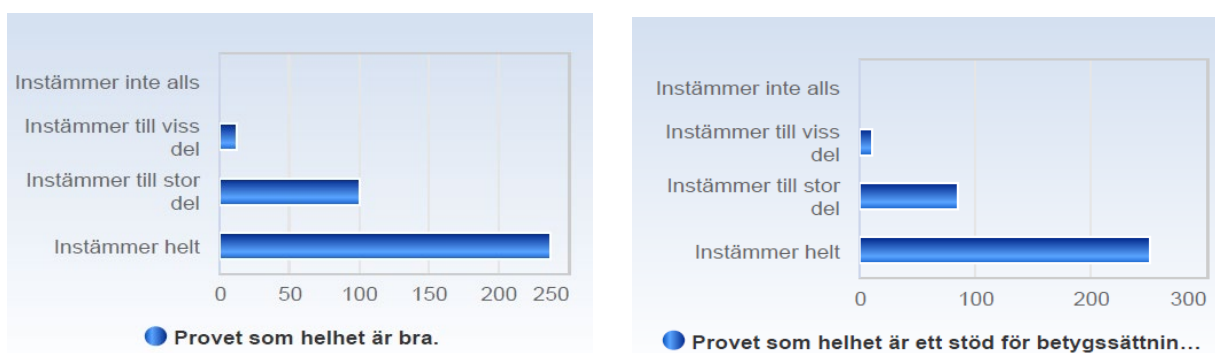

Diagram 1 och 2 – Provet som helhet

Som framgår av ovanstående två diagram är de allra flesta av de medverkande lärarna positiva till 2022/2023 års nationella prov som helhet och anser att det är ett stöd för betygssättningen.

Även övriga svar som inkommit i årets lärarenkäter pekar på att lärarna är mycket nöjda med provet som helhet och de olika delproven. 96 procent instämmer med att de fått tillräckligt med information för genomförandet av provets olika delar i häftena *Lärarinformation 1* och *2*. Vidare anger hela 97 procent att det nationella provet som helhet i mycket stor eller ganska stor utsträckning ger resultat som stämmer överens med de egna bedömningarna av elevernas kunskaper. I princip alla lärare håller med om att det som provet prövar har behandlats i undervisningen i hög eller ganska hög grad.

Avseende de olika delproven anser mellan 96 och 100 procent av lärarna att de olika uppgifterna var lämpliga eller mycket lämpliga i relation till kursplanen. Nästan alla lärare, 99–100 procent, markerar att de olika delproven, helt eller till viss del, ger möjlighet för eleverna att visa sin förmåga inom respektive färdighet, muntlig och skriftlig produktion och interaktion samt förmågan att läsa, lyssna och förstå.

När det gäller bedömningsanvisningarna till delprov A och C anger 90 respektive 87 procent av lärarna, att de ger tämligen/mycket gott stöd och alla lärare som besvarat enkäten anser att bedömningsanvisningarna till delprov B fungerar bra.

I enkäten fanns även möjlighet att lämna synpunkter på provet som helhet, vilket 71 lärare valde att göra. De lärare som är positiva till delprovet lyfter provet som helhet och att det upplevs utgöra ett viktigt komplement till övrig bedömning. Bland annat anses innehållet i delproven vara relevant i förhållande till provets syften och att provresultaten i många fall bekräftar lärarnas egen bedömning. Några lärare framhåller det positiva i att de olika betygsstegen ligger på en lagom nivå.

Eftersom jag hade en ovanligt jämnduktig klass, hjälpte provet mig att inse att jag bedömt deras prestationer innan NP lite för snålt! Jag är ensam i mitt ämne på den här skolan, och sambedömningen tillsammans med lärarna från andra skolor i kommunen hjälpte också att hitta rätt nivå. Viktigt prov.

Jag tycker att provet till stor del stämmer överens med vad som kan förväntas av eleverna i de olika delarna.

Det kändes lite underligt och samtidigt glädjande för de elever som inte nådde godtagbara kunskaper att trots detta så fick man ett E i slutbetyget gällande totalpoängen på provet.

Några lärare uttrycker negativa åsikter om provet och gör jämförelser mellan provbetyg och terminsbetyg. Synpunkterna handlar framför allt om att ett lägre delprovresultat inte drar ned provbetyget. En del åsikter om provdagar lyfts och några lärare kommenterar nivån på rådande kriterier. Ett par lärare uttrycker åsikter kring otydlig inrapportering.

Sammanvägningspoängen blir lätt för höga och driver upp betyget på hela det engelska nationella provet. Elever kan få A som provbetyg trots att någon del är på en mycket lägre betygsnivå. Som helhet gör det att betyget (NP) inte sällan hamnar högre än det "vanliga" betyget.

Man borde inte få poäng för ett prov som man får F för, när man ska sammanställa det totala betyget.

Mindre bra att alla ämnesprov var lagda på samma veckodagar, tisdagar och torsdagar. Vi är en större skola och har svårt att ändra i scheman så att andra ämnen blir någorlunda jämnt fördelade över klasserna. Har en klass tex idrott på dessa dagar, missar eleverna idrott väldigt många gånger.

Dagens ungdomar har till stor del en välutvecklad engelsk förmåga att göra sig förstådda och betygskraven är på tok för lågt satta efter deras förmåga.

Ett antal lärare framhåller att det bör finnas ett manus med instruktioner till eleverna på engelska. Andra kommentarer handlar om provets svårighetsgrad, åsikter om både för höga och för låga nivåer förekommer och de senare knyts ofta till att elever har blivit duktigare i engelska. En lärare tycker att bedömningsanvisningarna för delprov B och C bör delas upp så att rättningen kan starta direkt när delprov B är avklarad.

Då vi är flera lärare som under många år haft NP har vi lagt märke till att nivån över lag var högre i år än tidigare.

Jag upplever att elever generellt behärskar engelska språket på en god nivå och många lyckas därför nå väldigt höga resultat. Elever använder engelska i sin vardag på ett helt annat sätt idag än för ca 15 år sedan.

Övriga öppna kommentarer tar upp sådant som specifikt handlar om varje delprov och dessa presenteras nedan.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Så gott som alla lärare, nästan 99 procent, anser att uppgiften i delprov A är lämplig eller mycket lämplig i relation till kursplanen, och alla upplever att delprovet ger eleverna möjlighet att visa sin förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i tal. Uppgiftens svårighetsgrad upplevs av majoriteten (92 procent) av de lärare som besvarat enkäten som lagom, och i princip alla tycker att uppgiften fungerade bra respektive ganska bra. Någon enstaka lärare tycker att bedömningen av de inspelade elevprestationerna är för sträng. För de olika betygsstegen anser de allra flesta, mellan 83 och 94 procent, att bedömningen är rimlig. Mellan 6 och 17 procent anser att bedömningen är för mild, i synnerhet avseende elevprestationerna på betygssteg E. Sex av tio lärare uppger att de vid genomförandet spelar in elevernas samtal.

Av de 357 lärarna har 63 valt att framföra ytterligare synpunkter i det öppna svarsfältet för delprov A. De lärare som är positiva till delprovet förmedlar att det var ett uppskattat prov med ett innehåll som eleverna hade lätt att relatera till. Några anser att det prövade elevernas kunskaper på ett bra sätt och enstaka lärare kommenterar provsituationen.

Samtalskortet var ett bra stöd för eleverna. Relaterbara och elevnära ämnen.

Frågorna som är indelade i warmup och övriga delar är bra och inspirerande.

Mycket intressant och kul för mig som klasslärare att få möjlighet att i liten grupp lyssna på elevernas diskussioner.

Andra lärare är mer kritiska. De vanligaste åsikterna rör att uppgiften var svår att formulera sig kring för eleverna, att den inte passade alla lika bra. Ett par önskemål om matris framfördes.

Samtalsämnena krävde ibland en mognad som inte så många elever hade.

Svåra ämnen för vissa elever att samtala om. Intro blev inte någon mjukstart kände jag.

Skulle önska en färdig bedömningsmatris (ECA) för de olika aspekterna som ska bedömas så att jag under samtalet kan färgmarkera de delar som uppnås istället för att skriva egna kommentarer.

Delprov B: reception

I enkäten fick lärarna möjlighet att svara på frågor om de totalt sju olika uppgifterna som ingick i delprov B. De flesta, nästan 90 procent, anser att delprov B 1 ger ett tillförlitligt mått på elevernas förmåga att förstå och tolka innehållet i olika slags texter på engelska. För delprov B 2 är motsvarande siffra 86 procent.

De fyra uppgifterna som avsåg pröva läsförståelse upplevs var och en som mycket lämpliga respektive lämpliga i relation till kursplanen av majoriteten av lärarna (mellan 98 och drygt 99 procent). Den första uppgiften (korta dialoger) anses av 88 procent av lärarna ha lagom svårighetsgrad. Tio procent anser den vara lätt i relation till kursplanen.

Den andra uppgiften (sökföreläsning) och den tredje uppgiften (korta dialoger) upplevs ha lagom svårighetsgrad av de allra flesta, 93 procent av lärarna. Sex respektive fyra procent anser dem vara svåra i förhållande till kursplanen. Den fjärde uppgiften (lång lästext) upplevs av 92 procent ha lagom svårighetsgrad i relation till kursplanen. Fem procent av lärarna tycker att uppgiften är svår.

De tre uppgifterna i hörförståelse anses var och en som mycket lämpliga respektive lämpliga i relation till kursplanen av 97 – 99 procent av lärarna. Den första uppgiften (korta nyheter) upplevs som svår av åtta procent av de lärare som besvarat enkäten. Sex procent uppfattade den som lätt i förhållande till kursplanen. Vad gäller den andra uppgiften, där eleverna får höra allt två gånger, tycker 93 procent att svårighetsgraden är lagom i relation till kursplanen. Den tredje uppgiften (korta notiser) upplevs som lättast. 13 procent av lärarna anser den vara lätt och endast två procent bedömer den vara svår i förhållande till kursplanen.

Beträffande delprovets poänggränser anser 97 procent av lärarna att de är rimliga respektive till viss del rimliga. Några lärare har gett förslag på annan poänggräns för respektive delprovresultat. För E föreslår fem lärare en lägsta gräns mellan 7 och 10 poäng medan 14 lärare föreslår en lägsta gräns mellan 40 och 49 poäng. Detta bör relateras till årets gräns för E på 32 poäng. För C och A ges den befintliga gränsen som förslag av majoriteten.

Av de 357 enkäterna innehåller 60 öppna kommentarer kring delprov B. Åsikterna varierar angående uppgifterna. Några av de vanligaste handlar om bedömning, nivåer, omfattning och genomförande.

Tydliga och bra exempel. Få tveksamheter.

Till och från så ansåg jag att bedömningsanvisningarna inte var riktigt lätta att tyda.

Tycker det är lite märkligt att Delprov B1 och B2 ses som en del, att de räknas i hop och multipliceras med 2 för betygssammanställning för provet som helhet. Är det så pass mycket viktigare att kunna läsa och förstå pratad engelska jämfört med att tex själv prata?!

För låga betygskrav

Tisdagen när eleverna hade både lästest och lyssningstest var mycket koncentrationskrävande. Speciellt lyssningen pågick momentet under längre tid än rimligt utan paus.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

Analysen av enkäterna visar att 96 procent av lärarna anser att uppgiften i delprov C är lämplig respektive mycket lämplig i relation till kursplanen. Av de lärare som besvarat enkäten anser 90 procent att uppgiften ger eleverna möjlighet att visa sin förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i skrift. Uppgiften anses vara lagom i svårighetsgrad i relation till kursplanen av 90 procent av lärarna, medan 6 procent tycker den är svår. Några lärare tycker att bedömningen av de skriftliga elevprestationerna på de lägre betygsstegen är för sträng, medan någon enstaka lärare markerar att bedömningen för de högre betygsstegen är för sträng. En övervägande del av lärarna, mellan 73 och 86 procent, anser att bedömningen av elevtexterna är rimlig för de olika betygsstegen. Mellan 14 och 25 procent anser att bedömningen är för mild, i synnerhet avseende elevprestationerna på betygsstegen E och A.

Det finns 84 enkäter med öppna kommentarer om delprov C. Övervägande delen av kommentarerna behandlar ämnet och bedömningen. Det förekommer även åsikter om instruktioner och önskemål om matris.

Ämnet "X" var ett positivt ämne. Upplevde att eleverna hade lätt att komma igång och att det fanns en ingång i skrivandet oavsett nivå.

Skrivuppgiftens karaktär ligger på en hög nivå om man jämför med kraven för betyget E. Skrivuppgiften bör vara mer elevnära, t.ex. skriva och berätta om sig själv. Då får eleverna större möjlighet att använda sitt ordförråd och visa vad de kan.

Bra att bedömningsanvisningarna för varje elevtext är uppdelad styckvis på innehåll respektive ordförråd/språk/skrivregler. Detta kan förtydligas ytterligare genom underrubriker och betygsbedömning på innehåll respektive ordförråd/språk/skrivregler samt sammanvägd bedömning. Jag kan tycka att samtliga betygsgränser utom E, är för milda. Samtidigt har jag fått förklarat för mig att bedömningen synkas med andra länder med undervisning i engelska som andraspråk och förstår resonemanget. Resultatet blir dock ofta att halva klassen får A i betyg och det skiljer mycket mellan prestationerna på A-nivå.

Borde framgått tydligt att det inte spelar så stor roll vilken form av skrivande eleverna gör. Flera elever blev nu oroliga att de valt fel sätt att skriva eftersom det i svenskan är så 'strängt' mellan kategorierna (tex berättande och beskrivande text).

5. Avslutning

Avslutningsvis kan konstateras att 2022/2023 års nationella prov i engelska för årskurs 6 har tagits emot väl av lärare runt om i landet. Lärarna ansåg att uppgifterna i de olika delproven var lämpliga respektive mycket lämpliga i relation till kursplanen och provets syften samt att svårighetsgraden var lagom för årskursen. Merparten ansåg också att resultaten på provet stämde överens med deras egna bedömningar av enskilda elevers kunskaper. Resultaten på provet liknar till stora delar tidigare års resultat vad gäller utfall och betygsfördelning, men viss ökning av resultaten i både delprov A och B kan skönjas. Många elevers resultat i årskurs 6 visar på goda kunskaper i engelska i förhållande till gällande kriterier.

En viktig förutsättning för att de nationella proven i engelska även i framtiden ska fungera väl är skolornas deltagande i utprövningar samt det goda samarbete som provinstitutionen har med lärare och elever. Vi ser fram emot att fortsätta detta samarbete under kommande år, särskilt med tanke på de omfattande utprövningar som behöver göras i samband med införandet av digitaliseringen av de nationella proven.